

LEED UTVALGET

Om videregående opplæring

NOU 2018: 15

Kvalifisert, forberedt og motivert.

Et kunnskapsgrunnlag om videregående opplæring

Overlevering delinnstillinga 10.12.2018

Mandatet

Utvalget er bedt om å vurdere:

- Har videregående opplæring en struktur og et innhold som legger til rette for at flest mulig unge og voksne fullfører og består et opplæringsløp?
- Bidrar videregående opplæring til at unge og voksne får den kompetansen som arbeidslivet og samfunnet trenger?
- Er elevene tilstrekkelig forberedt til videre studier etter at de har gjennomført videregående opplæring?
- Fremmer dagens videregående opplæring i tilstrekkelig grad motivasjon og lærelyst?
- Om det er behov for endringer i ansvarsfordelingen mellom nasjonale myndigheter, skoleeier og arbeidsliv
- Er det behov for flere å utvide ordninger for kompetanse på lavere nivå?

Mandat hovudinnstillinga

- vurdere og foreslå ulike modellar for vidaregåande opplæring
- forslaga skal ivareta mangfaldet i elevgruppa
- elevane sitt behov og sine interesser skal ivaretakast
- det skal leggast vekt på at opplæringa er relevant for aktiv deltaking i samfunnet, arbeidslivet og høgare utdanning
- vurdere innretninga på studieførebuande utdanningsprogram
- vurdere hovudmodellen og ansvarsforholda i dei yrkesfaglege utdanningsprogramma
- vurdere overgangar mellom yrkesfag og studieførebuande, herunder påbygging
- utvalet skal kome med forslag både på struktur og innhald, herunder fellesfaga sin plass og omfang

Forsking som del av kunnskapsgrunnlaget:

- Forsking delt på utdanningsområde
 - 15% av utdanningsforskinga retta mot vgo (NIFU-rapport 2017:4)
 - Pågåande prosjekt per september 2018 er 19% retta mot vgo

Kva slag kompetanse skal vidaregåande opplæring gi?

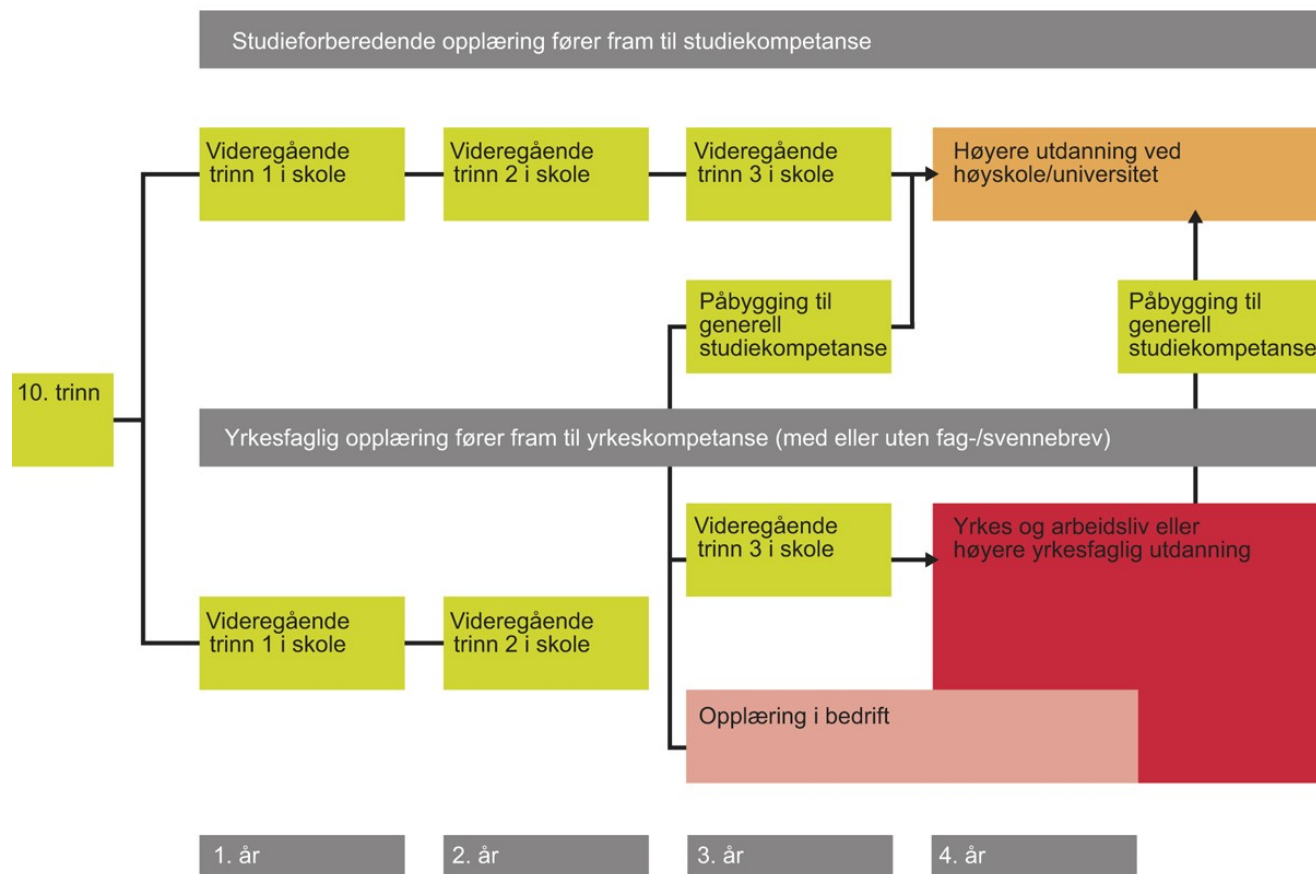
Utdanning og danning → tilfredstille arbeidslivets og samfunnets behov.

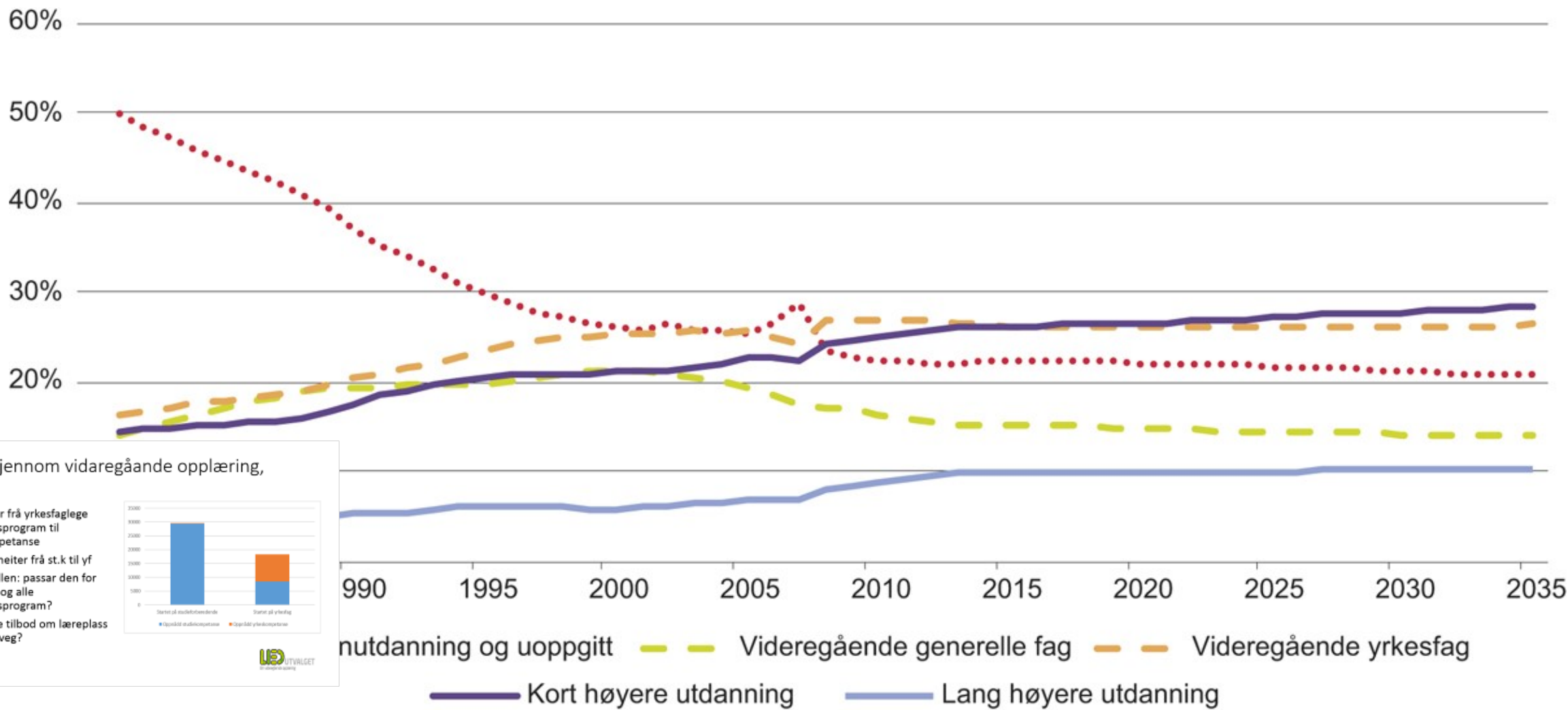

To hovudvegar:

- Studieførebuande
- Yrkesfag

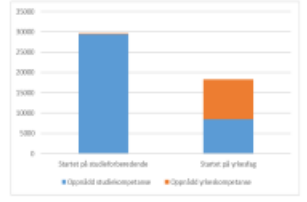
Oppbygging av videregående opplæring

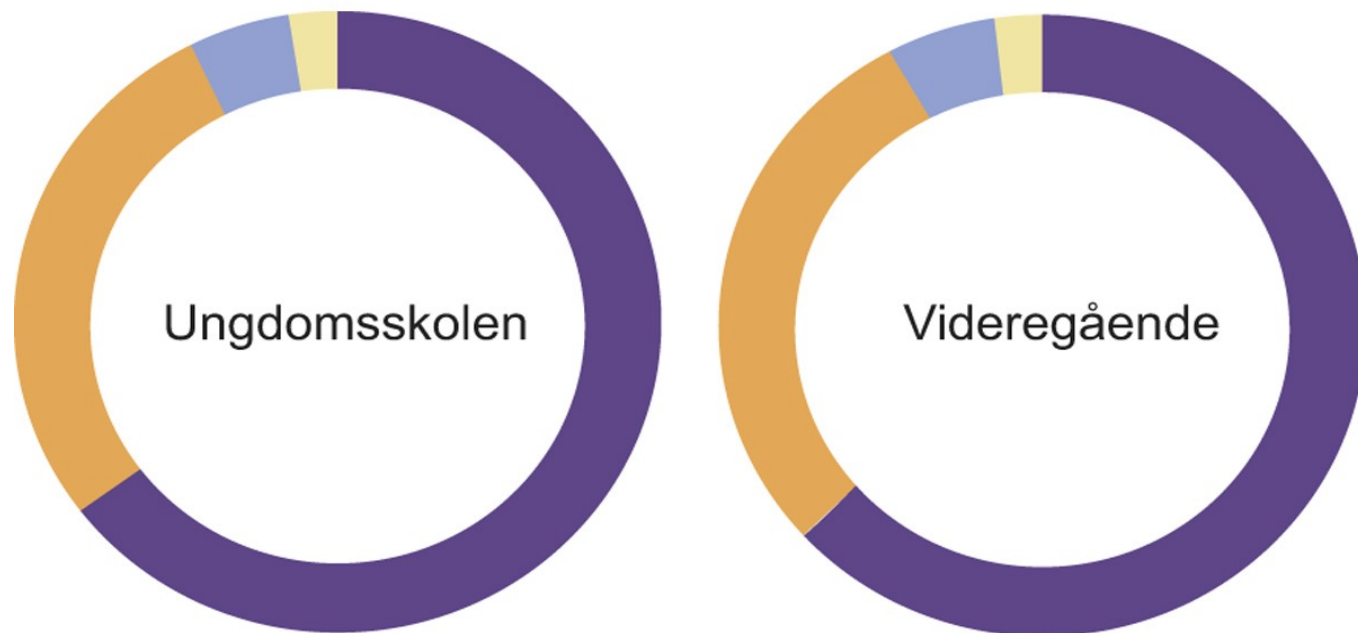

To løp gjennom vidaregående opplæring, men..

- Fleire vegar frå yrkesfaglege utdanningsprogram til studiekompetanse
- Få moglegheiter frå st.k til yf
- 2+2-modellen: passar den for alle elevar og alle utdanningsprogram?
- Manglande tilbod om læreplass – ein blindveg?

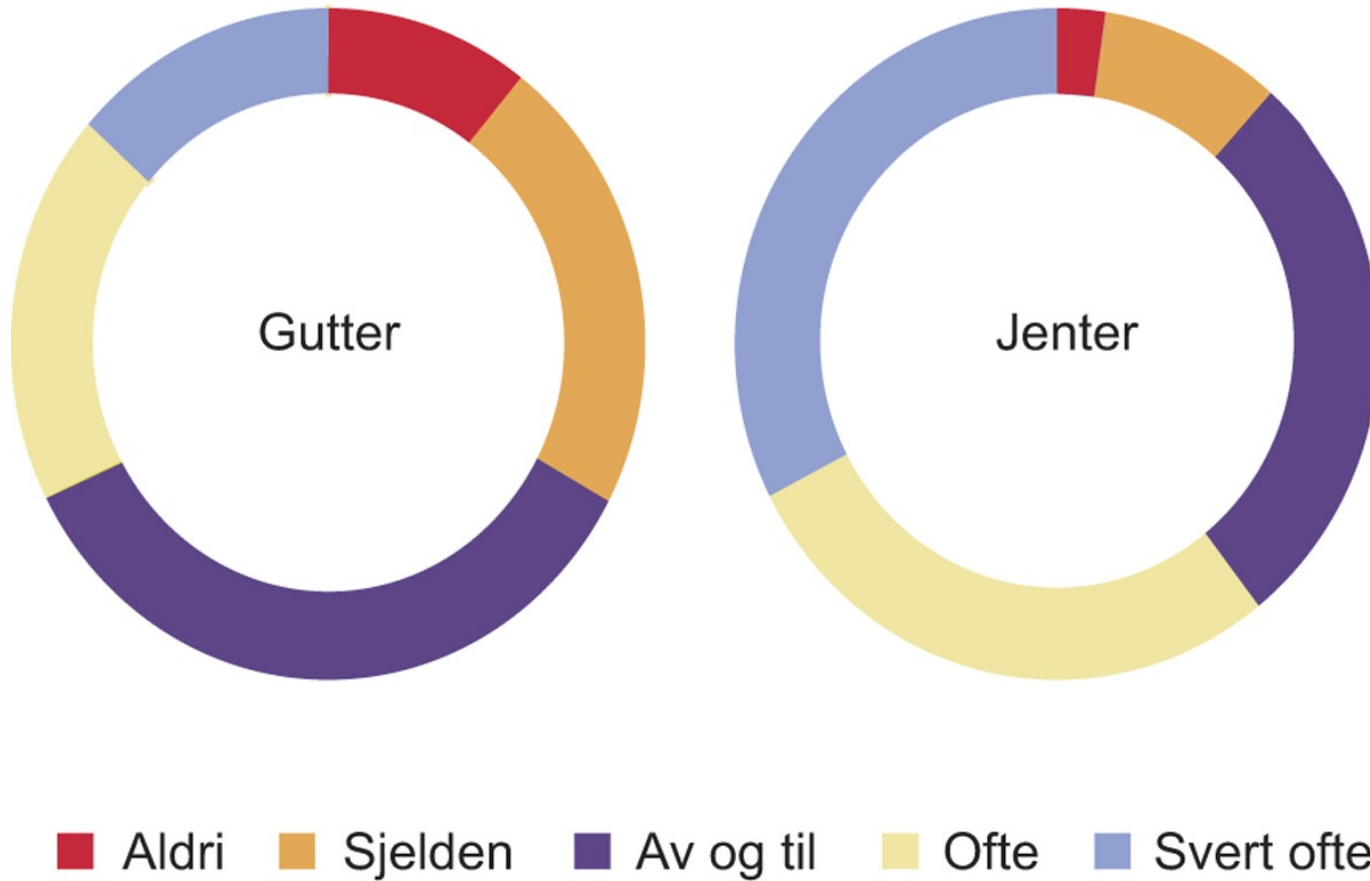

Ungdom trivst på skulen, men ikkje alle

■ Helt enig ■ Litt enig ■ Litt uenig ■ Helt uenig

Stress og skulearbeid

Kilde: Ungdata 2018

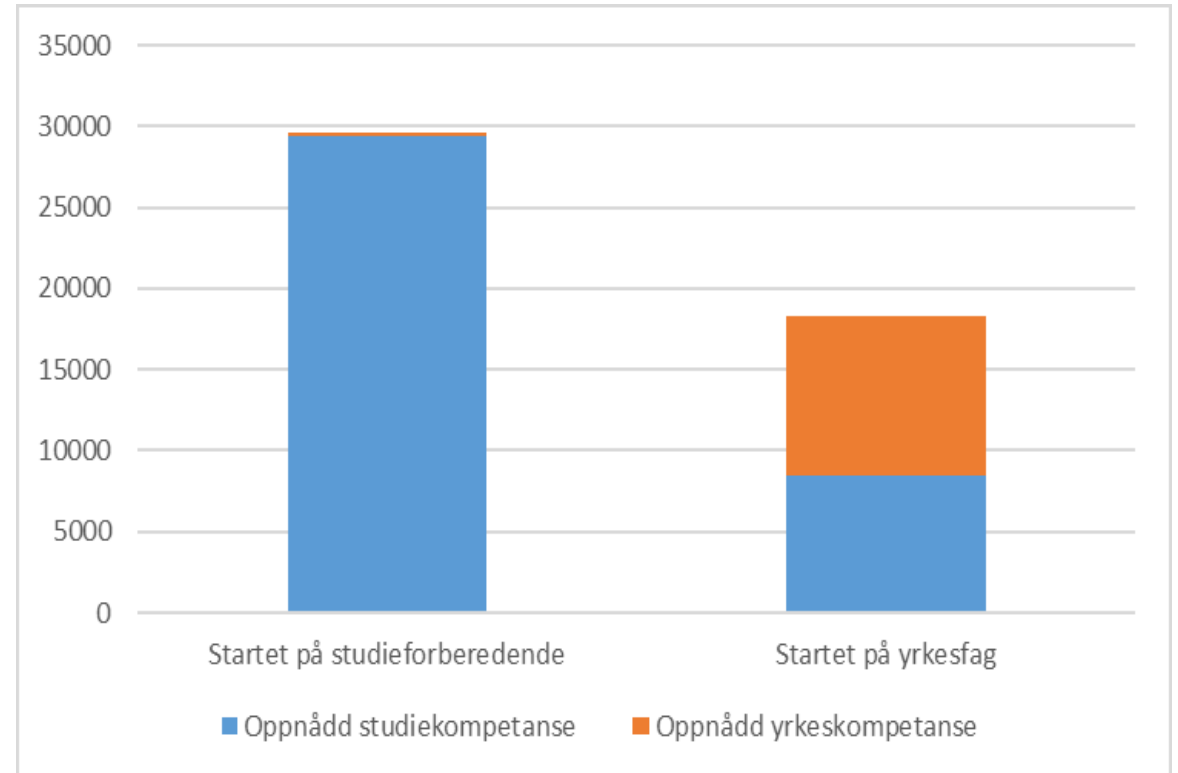
Korleis kvalifisere flest mogleg til vidaregåande opplæring, studiar og arbeid?

- Overgangen til vidaregåande opplæring – er alle klare?
- Generell studiekompetanse – er den tilfredsstillande?
- Gir fagopplæringa den kompetansen arbeidslivet treng?
- Har vi dei rette fellesfaga, det rette omfanget?
- Mange når nesten målet om full kompetanse – er privatistordninga den beste løysinga for dei?

To løp gjennom vidaregåande opplæring, men..

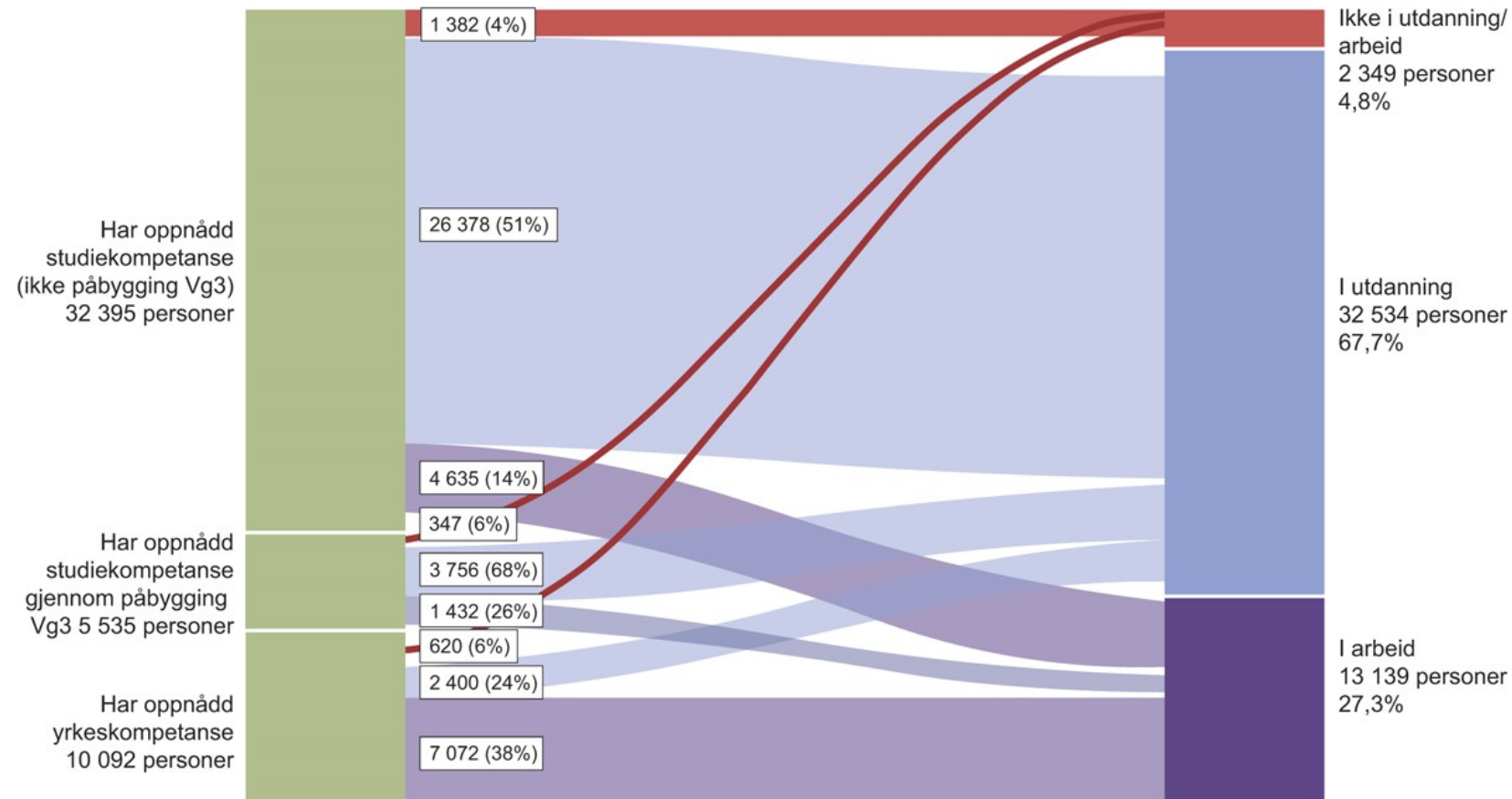
- Fleire vegar frå yrkesfaglege utdanningsprogram til studiekompetanse
- Få moglegheiter frå st.k til yf
- 2+2-modellen: passar den for alle elevar og alle utdanningsprogram?
- Manglande tilbod om læreplass – ein blindveg?

2012- kullet (av dei som har bestått):
 Kva starta dei med og kva kom dei ut med?

	Bestått	
	Generell studiekompetanse	Yrkeskompetanse
Startet studieforbereidende og bestått vgo (N=29578)	29376 (99,4%)	202 (0,6%)
Startet på yrkesforberedende og bestått vgo (N=18327)	 8437 (46%)	9890 (54%)

Dei fleste som gjennomfører og består er i arbeid eller utdanning fem år etter oppstart av Vg1

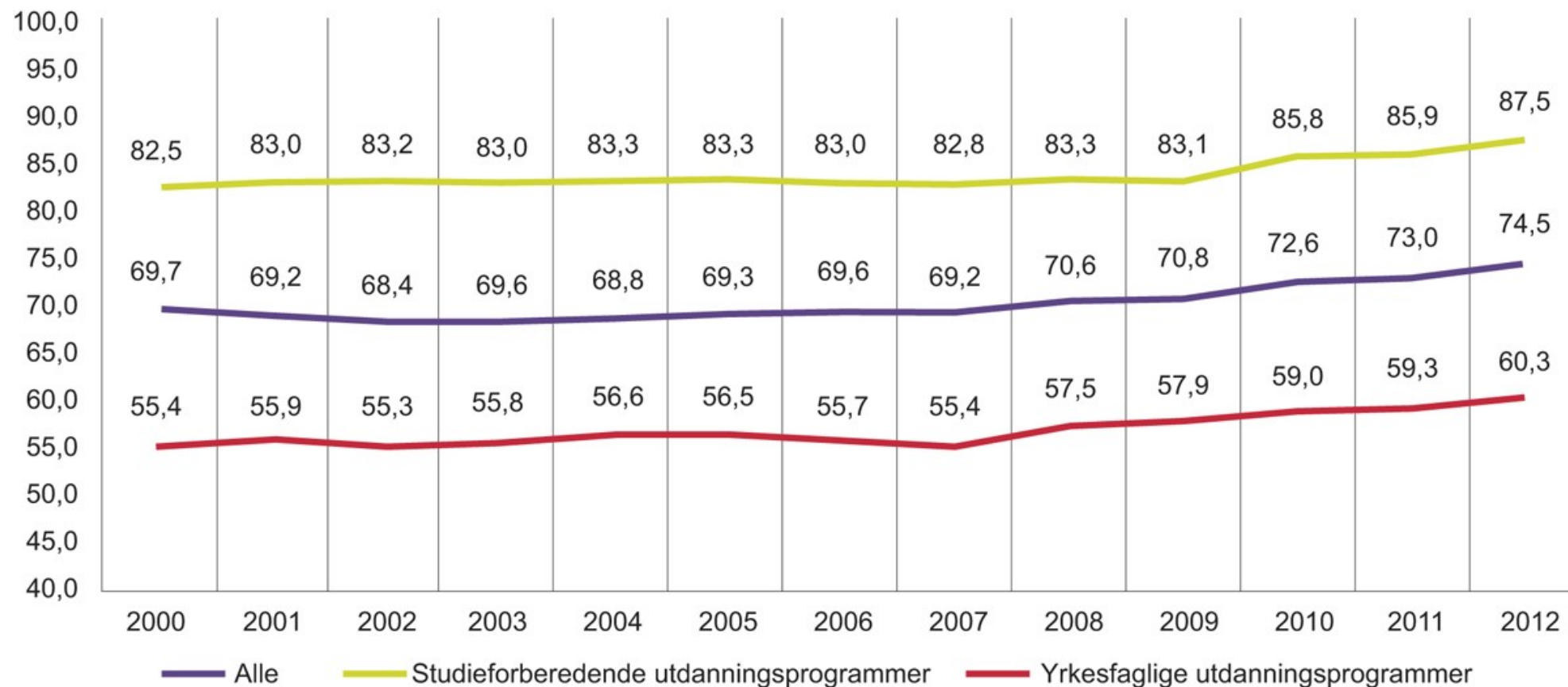
Rett til vidaregåande opplæring: viktig, men begrensande.

Status etter fem år fordelt på grunnskulepoeng. 2012-kullet.

	Manglande eller under 25 grunnskulepoeng	25-35	35 og over
Fullført og bestått	22 %	53 %	89 %
Framleis i vidaregåande utdanning etter fem år, utan å ha fullført	19 %	12 %	2 %
Ikkje fullført og ute av vidaregåande opplæring	60 %	35 %	8 %
Totalt antall	3511	13858	44689

Gjennomføring fem år etter påbegynt Vg1

Kilde: SSB, statistikkbanken

Gjennomføringa aukar når vi flyttar måletidspunktet

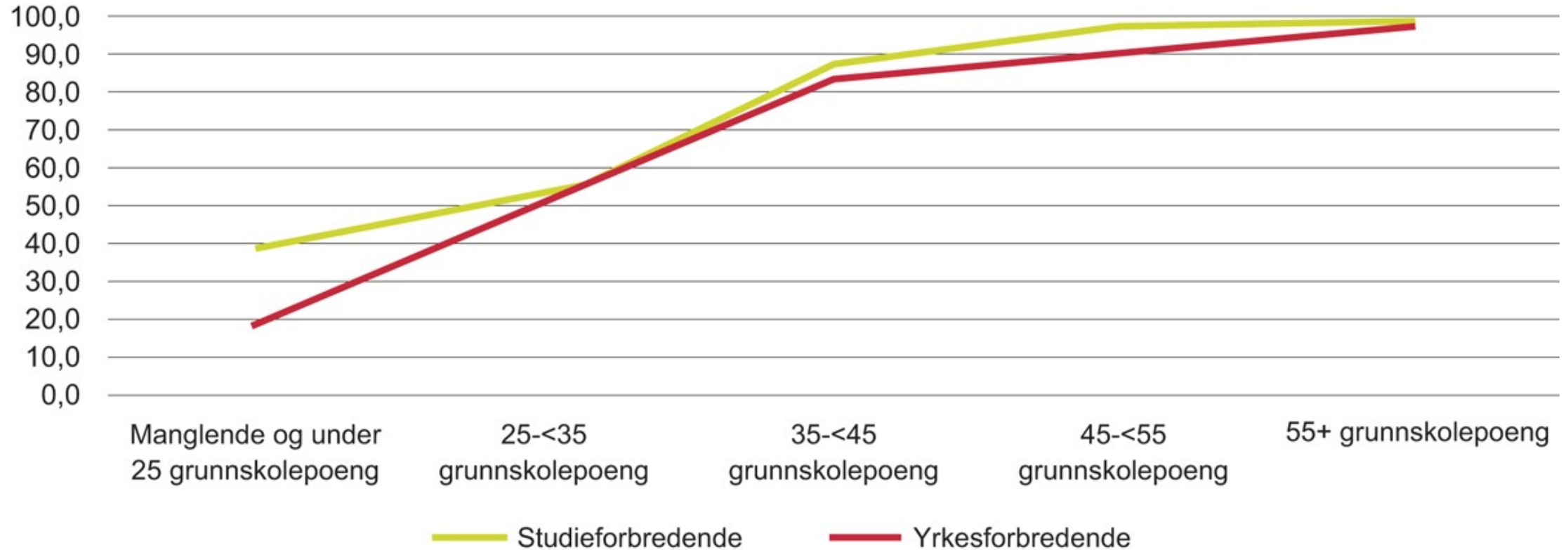
Tabell 8.1 Andel av 2007-kullet som hadde gjennomført videregående opplæring etter antall år etter påbegynt Vg1. Kjønn og utdanningsløp.¹ N = 62 932

	Begge kjønn			Menn			Kvinner		
	Alle	Studie- forberedende	Yrkesfag	Alle	Studie- forberedende	Yrkesfag	Alle	Studie- forberedende	Yrkesfag
5 år	69,3	82,8	55,5	64,3	78,0	53,2	74,7	86,7	58,6
6 år	73,3	85,0	61,4	69,5	81,1	60,3	77,4	88,2	62,9
7 år	75,7	86,4	64,7	72,3	82,8	63,9	79,3	89,4	65,9
8 år	77,3	87,4	66,8	74,0	84,0	66,0	80,7	90,2	67,9
9 år	78,4	88,2	68,3	75,2	84,9	67,5	81,7	90,8	69,5
10 år	79,1	88,5	69,5	76,1	85,4	68,6	82,4	91,2	70,7

¹ Alle som startet i videregående opplæring det året.

Kilde: SSB (2018). Statistikkbanken.

Gjennomføring og grunnskulepoeng

Kilde: SSB

Behov for endringer i ansvarsforhold?

- Utvalgets vurderinger av roller og ansvar vil henge sammen med forslagene til modeller for videregående opplæring
- Y-nemndenes mandat – bør det tydeliggjøres? Har de riktig sammensetning?
- Opplæringskontorenes rolle
- Råd for de studieforberevende utdanningsprogrammene?

Noko nytt?

Kilde: Sintef byggforsk

Framtida:

- Klimautfordringar
- Migrasjon
- Teknologiutviklinga

Elevane:

Ventar noko nytt

Norsk vidaregåande opplæring anno 2018 – overordna vurderingane

- Har retten til vidaregåande opplæring for trange vilkår?
- Legg vi til rette for at elevane er kvalifisert for neste nivå?
- Gir vidaregåande opplæring nok rom for fagleg fordjuping?
- Har vi to klart definerte løp gjennom vidaregåande opplæring?
- Er fellesfaga egentleg felles – og skal dei vere det?
- Generell studiekompetanse – for generell?
- Auka gjennomføring – kan vi bli enda betre?
- Samfunnets behov for vaksne sin kompetanse aukar – blir dette tatt skikkeleg på alvor?

Hovudinnstilling i 2019

- Hausten 2019 kjem hovudinnstillinga vår. Der skal vi foreslå og vurdere ulike modellar for vidaregåande opplæring. Det vil seie:
 - innretninga på dei studieførebuande utdanningsprogramma
 - hovudmodellen og ansvarsforholda i dei yrkesfaglege utdanningsprogramma
 - overgangar mellom yrkesfag og studieførebuande utdanningsprogram, herunder påbygg til generell studiekompetanse.
 - foreslå konkrete endringar i strukturen/organiseringa og fagsamansettinga
 - Fellesfaga sin plass og omfang i dei ulike løpa skal vurderast